

ζῶντος τοῦτο ζῶον ἐννοήσαν τὴν ἀδιανοήσαντες, ὅτι πρὸς τὸν κοινωμένον ἐδὴνόν του, τὴν ἐξυπνῆσαι, καὶ διὰ τὸν κινημάτων του. τῷ ἔδωκε νὰ ἐννοήσῃ, διὲ ὥστε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ πρὸς τὸ φρέαρ· καὶ οὕτως ὁ ἱπποκρίτης βοήθειά τοῦ ἐλέφαντος ἡδυνήθη νὰ σώσῃ τὸ κυνάριον τοῦ φίλου μου.

«Τὸ θαυμασιώτερον δὲ, ἐξακολουθεῖ λέγων ὁ ὑπολοχαγὸς Βάκων, ὅτι ἐκτός τῆς εὐφρείας, καὶ τῆς ταχέως ἀντιλήψεως ἐνὸς καὶ μόνου ἐλέφαντος, ὑπάρχει κοινὴ τις εἰς πάντα τὰ τοιοῦτου εἶδους ζῶα νοημοσύνη· διότι οὐδεὶς ἐλέφας ἐπιστρέφειν εἰς τὸ στρατόπεδον, κεκοπιᾶσθαι μετ' ὁλόκληρον ἡμέραν ἐργασίας, καὶ τοὶ διψῶν καὶ πεινῶν, ἐγγίζει τὴν παραταθῆσαν αὐτῷ τροφήν, ἐφ' ὅσον αἰσθάνεται ἐκ τὴν ἰδρωμένον, ἀλλὰ μένει τριβόμενος καιρὸν τινα ἐπὶ κλάδου δένδρου, ἢ θερμαινόμενος δι' ἄλλων μέσων. Χειροθήτης ἐλέφας ἐν τῇ Ἰνδίᾳ, λαμβάνει καθ' ἡμέραν εἴκοσι περίπου λίτρας ἀλευροῦ δι' οὗ τῷ κατασκευάζουσι διάφορα ζυμαρικά. Ἀλλ' ἡ μάλλον ἀρεσκύστα αὐτῷ τροφή, εἶναι χυνοὶ κλάδοι, τοὺς ὁποίους φροντίζει ὁ ἴδιος νὰ φέρῃ ἐκ τῶν παρακειμένων δαυτῶν διὰ νὰ τοὺς μεταχειρισθῇ ὡς, ὅσον πρὸς τὰ ῥηθέντα ζυμαρικά. Οὐδὲν ζῶον εἶναι τοσοῦτον εὐκόλον περὶ τὴν τροφήν ὡς ὁ ἐλέφας, οὐδὲ τοσοῦτον ὑπὴκον εἰς τὴν ἐλαχίστην προσοργὴν τοῦ ὁδηγοῦ του, διότι προθύμως ἐγκαταλιμπάνει τὴν ἀνὰ στόμα του τροφήν, ὅσον δὴ ποτε καὶ ἂν πεινᾷ, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἴδῃ διὲ τῷ φυλάττουσι τὴν τροφήν του ταύτην εἰς ἀσφαλές τι μέρος.»

Περίεργος πρὸς τοῦτοις εἶναι ἡ περίσκεψις δι' ἣς βαδίζει ὁ ἐλέφας ἐπὶ βαλτώδους ἐδάφους. Ἐὰν διατάξῃ περὶ τῆς στερεότητος τοῦτου, εἰδοποιᾷ τὸν ἀναβάτην δι' ἐκφραστικῶν τινος μηχανισμοῦ καὶ ἀρνεῖται νὰ προῇ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν εἶναι κινδυνωδέστατον νὰ βιάξῃ τις αὐτὸν νὰ προχωρήσῃ, διότι, καθὸ γενναῖος ἐκ φύσεως, δὲν ὀπισθοδρομεῖ, οὐδὲ ἐνώπιον βεβαιωτάτου κινδύνου. Ἐὰν δὲ δυστυχῶς παρεξέταρπῃ ἐπὶ κινουμένης ἄμμου, κινδυνεύει ὁ ἀναβάτης, νὰ ἀνατραπῇ καὶ καταπατηθῇ, ὡς πᾶν ἀντικείμενον συνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ αὐτῷ ὡς ὑποστήριγμά τι.

«Ἐπείστρεφα, λέγει ὁ αὐτὸς Βάκων, μετὰ τινων ἐκ τῶν φίλων μου ἀπὸ θήρων τείρεων. Ἀφοῦ θηροπορήσαντες ἐφ' ἱκανὰς ὥρας δὲν ἡδυνήθημεν νὰ ἐπιτυχώμεν τι, βεβαρμένον διὰ τὴν ἀποτυχὴν ἐξέρχον ἡμῶν, ἀπεκοιμήθημεν ἐν τῷ φορεῖν μας ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν ἡρέμα καὶ παρ' ἀλλήλοις βαδίζοντων ἐλεφαντῶν μας ἀλλ' αἰφνης ἡγέρθημεν ἐξ ὑποκώπου θορύβου, ὃν ἐπίκουσαν οἱ ἐλέφαντες μας φεύγοντες ταχέως χωρὶς κανεὶς ἐξ ἡμῶν νὰ δυνήσῃ νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ τρόμου τῶν. Ἐννοήσαμεν ὅμως μετ' ὀλίγου διὲ τὸ μέρος ἐφ' οὗ ὠδεύομεν, ἐκυμαίνετο ὡς ἡ θάλασσα, ἡμεῖς δὲ εὐρισκόμεθα ἐφ' ἄμμου κινουμένης, ὁ δ' ἐλάχιστος διαταγμὸς τῶν ἡμετέρων ἐλεφαντῶν ἤθελε μᾶς κρημνίζει εἰς τὴν ἀβυσσον. διότι τὸ βάρος αὐτῶν ἤθελεν ἀφείκτως διασπᾶσθαι τὸν περικαλύπτοντα τὴν ἄμμον φλοῖον. Ἀλλὰ τὰ εὐφρῆ ταῦτα ζῶα κατανοήσαντα τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἐπειάχονα τὸ βῆμα προσπαθοῦντα πάντοτε νὰ λοξοδρομώσιν, ὥστε δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ἡδυνήθημεν νὰ φθάσωμεν εἰς στερεὸν ἐδαφος. Τὸ μάλλον αξιοπαρατήρητον τῆς εὐφρείας τῶν ζῶων τοιούτων, κατὰ ταύτην τὴν περίστασιν, εἶναι, ὅτι οὐδὲν ἐκινδυνεύσαν, ἐπειδὴ κατανοήσαντα τὸν κίνδυνον, ἀπεμακρύνθησαν ἀλλήλων, ὡς δυναμένου μὲν τοῦ φλοιοῦ νὰ ὑποστῇ τὸ βάρος ἐνὸς μόνου ἐλέφαντος, οὐχὶ δὲ

καὶ πλείονων· ἐνθ' οὐναντίον τὰ λοιπὰ τῶν ζῶων ἐπικειμένου κινδύνου προσπλησιάζουσιν ἀλλήλα, ἀντὶ ν' ἀπομακρύνωνται ὡς ἔπραξαν οἱ ἐλέφαντες.»

Εἰς τὰ περίεργα ταῦτα γεγονότα, ἀ' ἡρانیσθημεν ἐκ τοῦ περιηγητικοῦ συγγράμματος τοῦ ὑπολοχαγοῦ Βάκωνος, προσθέτομεν καὶ τὰ ἀκόλουθα, τὰ ὅποια διηγείται ἀνωτέρως τις ἀξιοματικὸς Ἀγγλος, διατριψὶς ἐν Ἰνδία πολλά ἐτη.

«Γίνεται, λέγει οὗτος, χρῆσις τῶν ἐλεφαντῶν ἐν Ἰνδία διὰ τὴν τοῦ πυροβολικοῦ ὑπηρεσίαν, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ζευγνύωσιν αὐτοὺς ἐπὶ τὰ τηλεβόλα, κάμνουσιν ὥστε οἱ ἐλέφαντες νὰ ὠθοῦσιν αὐτὰ διὰ τοῦ μετώπου των, ὁ τρόπος οὗτος βεβίως κατακοπιᾷ αὐτούς. Ἐνίοτε δὲ οἱ στρατιῶται, θέλοντες νὰ ἐμψυχώσωσι τοὺς ἐλέφαντας, ὑπόσχονται νὰ τοῖς δώσωσιν ῥίκιον μετὰ τὴν ἐργασίαν, τὴν δὲ ὑπόσχασιν ταύτην ἐννοεῖ ἐντελῶς ὁ ἐλέφας, διότι τελειωθέντος τοῦ ἔργου τὸ ζῶον ἀπατεῖ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, καὶ δὲν πύει νὰ ἐνοχλῇ τὸν στρατιώτην μέχρ' οὗ δοθῇ αὐτῷ τὰ ποθητὰ ποτόν.»

Χειροθήτης καὶ γεγυμνασμένος ἐλέφας τιμᾶται ἐν Ἰνδία 800, μέχρι τῶν 3000 ῥουπῶν (νόμισμα ἰσοδυναμοῦν πρὸς δραχμὰς 2 καὶ 75[100] ἀναλόγως τῆς ἡλικίας, τοῦ ἀναστήματος καὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ ζώου. Ὁ δὲ μέσος τῆς τιμῆς ὅρος εἶναι 1000—1500 ῥουπῶν· καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τιμὴν δύναται καθ' ἑς νὰ προμηθευθῇ καλὸν κυνηγετικὸν ἐλέφαντα.

T. A.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

*Αἱ ποιήσεις τῆς Κυρίας Εὐφροσύνης
Σαρματοίδου.*

— 0 —

Ἐνθ' ἀπὸ διδασκαλικῆς ἑδρας ἐρρίπτετο τὸ ὄστρον κατὰ τῆς ἐλληνικῆς ποιήσεως, ἡκούσθη ἡ ἀρμονικὴ φωνὴ μιᾶς ποιητρίδος, μυστηριωδῶς ἐλέγχουσα τὰ ψυχρὰ ἐκείνα καὶ πλήρη ἀπελπισίας ῥήματα. Εἰς τὴν γῆν τῶν θριψῶν καὶ τῶν μύρτων, αἶψα σολίζονται μετὰ τοὺς ἀδαμαντίνους μαργαρίτας οὐρανοῦ ἀνεγέλαι, δὲν δύναται ἡ μεμψιμοιρία φωνῇ τῆς γλαυκῆς νὰ κατασιγάσῃ τὸ κελᾶδρον τῶν ἀηδόνων.

Αἱ ποιήσεις τῆς Κυρίας Σαρματοίδου εἰσὶν ἀνάμεστοι παθους, αἰσθηματος καὶ χρωματισμοῦ. Τὸ μέτρον εἶναι ἁρμονικόν, καὶ τὸ ὅρον ἐν γένει γλυκὺ καὶ ἀξιοπρεπές. Συγχάρομεν ἐγκραδίως τὴν ποιητρίαν καὶ προτρέπομεν αὐτὴν ν' ἀφιερωθῇ σπουδαίως εἰς τὸ ἀκνωθῆαι, ἀλλ' εὐγε εἰς στάδιον, ὅπερ ἀκνωθῆαι τὴν φήμην τῆς Σαρμῆς καὶ τῆς Ἡοῖνης, ἀ' μὴ τὴν ἀποβαρύνῃ ὁ δογματισμὸς, δι' ὃν μόνον μετὰ τὰ αἰῶνα ἡ Ἑλλὰς θελεῖ ἔχει τὴν ποίησιν τῆς. Ἀπατᾶται ἡ ἐποχὴ τῆς εὐφρείας δὲν ὀρίζεται.

Ἄς ψάλῃ ἡ ποιήτρια τὰς καλλονὰς τῆς παμμήτορος γῆς καὶ τὰς μητέρας καὶ τὰς μητέρας τοῦ ἔθρους ἀνθρ. Χεῖρες τραχύειραι, ἀς λάβωσι μετὰ τῆς λύρας καὶ τὴν μάστιγα.

Ἐὰν αἱ οἰκισαὶ μέμνηται καὶ ἡ περὶ τὴν ἀγωγὴν τῶν φιλάτων φροντὶς δύναται νὰ παρέξωσιν εἰς τὴν ποιητρίαν ὥρας τινὰς ἐλευθερίας, ἀς ἐπιμελήσῃ τὴν ὕμν καὶ τὸ ὅρον τῶν περιπαθῶν ἐμπνεύσεων αὐτῆς

καὶ ἂς μὴ ἀποθαρρύνεται. Ἡ εὐφροία νικᾷ ὑπερδύναμος
τὰ προσκόμματα.

Γ. Χ. Ζ.

Μικρὰ Ἱταλικὴ Χρηστομάθεια πρὸς χρῆσιν τῶν
ἀρχαρίων, συλλεχθεῖσα ὑπὸ Μ. Ἀρτωρίου Κα-
νίνης Ἱταλοῦ, διδασκάλου τῆς Λατινικῆς, Ἱτα-
λικῆς καὶ Γαλλικῆς γλώσσης.

Ἐν Ἐρμουπόλει 1851.

Ἔργον χρησιμώτατον ἐξετέλεσεν ὁ φιλέλλην Κ.
Κανίνης, ἐκδοὺς τὴν προκειμένην Ἱταλικὴν χρηστο-
μαθειαν. Ἡ σπουδὴ τῆς ὥραιας Ἱταλικῆς γλώσσης
χρειασιτὶ νὰ διαδοθῇ παρ' ἡμῖν. Εἶναι ἀδελφὸν τοῦ
Ἑλληνικοῦ τὸ γενναῖον ἄλλ' αὐτοῦ Ἱταλικὸν ἔ-
θνος, ἡ δὲ γλώσσά του εἶναι τοσοῦτον ἀρμονικὴ καὶ
πλουσία εἰς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς μεγάλους, ὥς-
τε παρὰ πᾶσαν ἄλλην θέλει συντελέσει εἰς τὴν
ἀνάπτυξιν τῆς φιλολογίας μας. Ῥιφθεὶς ἐκ τῶν
δυστυχημάτων τῆς πατρίδος του εἰς τὸ ἑλληνικὸν
ἔδαφος, ὁ Κ. Κανίνης, ὅστις εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς Ἑλ-
λάδος εὗρε τὸν γλαυκὸν οὐρανὸν τῆς Ἱταλίας, καὶ
εἰς τὰς αὔρας αὐτῆς, τὰς αὔρας τῆς πατρίδος του, ὡς
ποιητῆς, ἐζήτησε νὰ ἐξελληνίσῃ τὴν Μοῦσάν του, καὶ
ἤρχισε τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, εἰς ἣν
ἐπέδωκεν θαυμασιῶς εἰς τὸ βραχὺ τοῦτο διαστημα.
Εἰς τὸ μεταξὺ τοῦτο ἐστοιχεύρηται διάφορα Ἱταλικά
ποιήματα, ὧν τινὰ μεταφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Χ.
Ζηλακίωστα μὲ τὴν ἰδιαζουσαν αὐτῷ καλλιπέπειαν, καὶ
διὰ νὰ φανῇ χρήσιμος πρὸς τὸ υἰοθετεῖσθαι αὐτὸν ἔ-
θνος, ἥδη μὲν ἐξέδωκε τὴν ὠρελισμωτάτην χρηστομά-
θειάν του, ὑπόκειται δὲ ἀκολουθῶς πᾶν χρησίμον
πρὸς τὴν τελειωτέραν σπουδὴν τῆς Ἱταλικῆς, συλ-
λογὴν δὲ καὶ δημοτικῶν ἑλληνικῶν ἀιμαίων, πλου-
σιωτέραν τῶν μέχρι τοῦδε ὑπαρχουσῶν. Δὲν ἀμφι-
βαλλομεν λοιπὸν ὅτι τὸ φιλόμουσον καὶ φιλότιμον
ἑλληνικὸν κοινὸν θέλει συνδράμει τὸν ἀγαθὸν τοῦτον
Ἱταλὸν εἰς τε τὸ παρὸν καὶ εἰς τὰ μέλλοντα αἰ-
τοῦ κοινοφελῆ ἔργον.

Κ.

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

Εἰς τὴν διετὴ Ἑλληνικὴν μου.

— Ἐλθ' Ἑλπινίχη, ἔλθε μικρά μου φίλη,
καὶ κᾶτι θὰ σ' εἰπῶ,

— Ἰβὺς, ὦ Μητηρ! ἐγὼ σιμὰ . . . ἐμίλει . . .
ὦ πόσον σ' ἀγαπῶ!

— Μὲ ἀγαπᾷ; ὅποια στιγμὴ εὐδαιμονίας!
ἀγγελικὴ φωνή!
Ψυχὴ φιλότιμη, ἔρωτ' ἀπὸ καρδίας,
ἀθώας προσφωνεῖ.

Ὡ ἄγγελέ μου! ὦ γλυκὺ φῶς μου, στάσου
μουρίους ἀσπασμούς,
Σ' τὴν κόμην νὰ σὲ δώσω, καὶ εἰς τὰς παρείας σου . . .
καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. . .

Σήμερον εἶναι ἐπτά Φεβρουαρίου
πῶς ἐνθυμούμαι, πῶς!
Εἶναι ἡμέρα καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ βίου,
ἦλθες γλυκὺ μου φῶς.

Ἦτο πρωία, ὅποτε τ' ἄσματά των,
ἀρχίζον τὰ πτηνά,
Καὶ προαγγέλλουν, ὅτι μὲ τὰ μελίσματά των,
ἡμέρα ἀρχινᾷ.

Ἡ γῆ ἐφόρει τῆς δρόσου τὸν μανθῶαν
μὲ ῥόδα ἢ ἡῶς,
Τοῦ οὐρανοῦ τὰς πύλας ἐστόλιζεν, κ' εἰς μίαν,
χρυσοῦν παρῆγε φῶς

Λαμπρὰ, ὥραϊα ἠγγέλλετο ἡμέρα,
κ' ὁ ζέφυρος λεπτὰς,
Ἀρωματώδεις αὔρας ἔχον' εἰς τὸν αἰθέρα,
κ' ἐξύπνα τὰς ἀκτᾶς.

Σ' εἶδον Ἑλπινίχη, λευκὴν ὡς κρίνον
ὡς ῥόδον ὁροσεράν,
Τὸ μέτωπόν σου ἤσπασθην, κ' εἶδα χύνον,
ἐλπίδα καὶ χαράν.

Ἐκτοτ' ἐπλήσθη δνέρων ἡ ψυχὴ μου
κ' ὅτε ὑπνώττεις σὺ,
Οὐράνιον τι σὲ βλέπω ἀντικρὺ μου,
τὸ πᾶν μοὶ εἶσαι σὺ!

Ἀφίνεις δύο ἔτη χρυσᾷ ὅπισω,
ἀθῶα, τρυφερά. . .
Εἶθε νὰ ῥέουν χωρὶς νὰ τ' ἀριθμήσω,
ὡς καθαρὰ νερά.

Φεβρουάριος 1848.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΣΑΜΑΡΤΕΙΔΗ.